

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور

۲۰. بخش رفاه و تأمین اجتماعی

معاونت پژوهش‌های اجتماعی - فرهنگی
دفتر: مطالعات اجتماعی

کد موضوعی: ۲۱۰
شماره مسلسل: ۱۴۶۷۸
بهمن‌ماه ۱۳۹۴

به نام خدا

فهرست مطالب

۲.....	چکیده
۳.....	مقدمه
۴.....	نگاهی به تبصره‌های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور
۸.....	بررسی اعتبارات امور رفاه اجتماعی
۸.....	بررسی اعتبارات دستگاه‌های اجرایی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی
۱۰.....	سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح
۱۰.....	صندوق بازنشستگی کشوری
۱۱.....	سازمان بیمه سلامت ایران
۱۲.....	صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر
۱۲.....	سازمان تأمین اجتماعی
۱۳.....	اعتبارات سازمان بهزیستی کشور
۱۶.....	اعتبارات کمیته امداد امام خمینی (ره)
۱۸.....	اعتبارات بنیاد شهید و امور ایثارگران
۲۰.....	اعتبارات ستاد مبارزه با مواد مخدر
۲۲.....	اعتبارات جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران
۲۴.....	اعتبارات مرکز خدمات حوزه علمیه
۲۵.....	اعتبارات متفرقه
۲۷.....	جمع بندی و نتیجه‌گیری

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور ۲۰. بخش رفاه و تأمین اجتماعی

راهبردهای پیشنهادی برای بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در مجلس شورای اسلامی

در راستای ارتقای کارایی و اثربخشی بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نسبت به سال‌های گذشته پیشنهاد می‌شود که نمایندگان و کمیسیون‌های محترم به موارد زیر تمرکز نمایند:

– **مبانی قانونی:** بررسی شود مبنای قانونی برآورد منابع و مصارف در بودجه در هر یک از امور بخشی و فرابخشی چیست؟

– **تغییر هزینه‌ها:** آیا مجموعه اعتباراتی که در هر یک از بخش‌های تخصصی (مانند مسکن، حمل‌ونقل، آموزش، بهداشت و...) پیش‌بینی شده است برای انجام وظایف آن حوزه (نه دستگاه) کافی است؟ دلیل تغییرات اعتبارات نسبت به سال قبل در هر یک از بخش‌ها چیست؟

– **عدم قانونگذاری جدید:** در بررسی احکام بودجه، احکامی که درصدد قانونگذاری جدید یا اصلاح قوانین دائمی در لایحه هستند حذف شوند و همچنین مجلس از ارائه پیشنهادهای جدید از این دست اجتناب کند تا مانع از درهم‌ریختگی نظام قانونی و حقوقی کشور شود.

– **عدم ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای:** مجلس از ورود به اصلاح ردیف‌های بودجه‌ای به خصوص ردیف‌های ذیل قوه مجریه اجتناب کند که این امر ناقض صلاحیت نظارتی مجلس و نقض تفکیک قواست.

– **اعمال اصلاحات بودجه‌ای توسط دولت:** در نهایت اینکه، مجلس به جای اینکه خودش برای اصلاح لایحه بودجه دست به کار شود، با بررسی راهبردهای بودجه در هر یک از امور بخشی و فرابخشی، ظرفیت سیاسی و حقوقی لازم را برای اصلاح بودجه توسط دولت فراهم نماید.^۱

۱. برای اطلاعات بیشتر در این مورد به گزارش‌های «قواعد ناظر بر ارائه پیشنهادهای بودجه‌ای» به شماره مسلسل ۲۳۰۱۴۶۶۱ و «مجلس و بودجه: راهبردها و رویکردها» شماره مسلسل ۲۳۰۱۲۸۷۲ مراجعه شود.

چکیده

لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در شکلی به نسبت جدید در قیاس با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ ارائه شده است و تغییراتی در فصول مربوط به رفاه و تأمین اجتماعی ایجاد شده است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ اعتبارات «امور رفاه اجتماعی» با رقم ۶۲۱,۵۰۲,۴۶۵ میلیون ریال معادل ۲۵/۵ درصد از کل اعتبارات هزینه‌ای امور ده‌گانه بودجه سال ۱۳۹۵ است که بخش زیادی از این اعتبارات صرف پرداخت‌های بازنشستگی می‌گردد. به‌طور خلاصه سهم فصول زیرمجموعه رفاه اجتماعی به شرح زیر است: فصل بیمه‌های اجتماعی ۲۲/۵۹ درصد از بودجه امور رفاه و ۴/۷ درصد از اعتبارات بودجه سال ۱۳۹۵، فصل امداد و نجات ۱/۲۴ درصد از بودجه امور رفاه و ۰/۲۵ درصد از بودجه سال ۱۳۹۵، فصل حمایتی ۷۳/۹۵ درصد از بودجه امور رفاه و ۱۵/۴۸ درصد از بودجه سال ۱۳۹۵ است. فصل توانبخشی ۲/۱۶ درصد از بودجه امور رفاه و ۰/۴۵ درصد از اعتبارات بودجه سال ۱۳۹۵ و فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی ۰/۰۶ درصد از بودجه امور رفاه و ۰/۰۱۲ درصد از اعتبارات بودجه سال ۱۳۹۵ را به‌خود اختصاص داده‌اند.

تغییرات دوم در لایحه بودجه کاهش تبصره‌های ماده واحده است به شکلی که در دو مورد مباحث مربوط به بحث رفاه و تأمین اجتماعی ذکر شده است. این درحالی است که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴، بند ۲۶ در این خصوص مطرح شده بود. این مسئله به سبب دائمی شدن برخی از احکام در قوانین دیگر و نیز رویکرد جدید به لایحه بودجه است.

بررسی اعتبارات دستگاه‌های اجرایی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی نشان می‌دهد که مجموع اعتبارات این دستگاه‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۵۹۹,۷۵۱,۵۵۶ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴، ۱۹/۴ درصد رشد داشته است. رشد بودجه دستگاه‌های اجرایی به قرار زیر است:

کمیته امداد امام خمینی (ره) (۷/۱ درصد)، سازمان بهزیستی کشور (۱۰/۸ درصد)، بنیاد شهید و امور ایثارگران (۱۱/۵ درصد)، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران (۷/۵ درصد)، ستاد مبارزه با مواد مخدر (۵ درصد)، مرکز خدمات حوزه‌های علمیه (۱۰/۳ درصد)، سازمان بیمه سلامت ایران (۱۱/۷ درصد)، سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح (۲۳/۵ درصد)، سازمان تأمین اجتماعی (۳/۳- درصد)، صندوق بازنشستگی کشوری (۲۷/۵ درصد) و صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر (۱۳/۹ درصد) رشد داشته است.

- شایان ذکر است که دولت در سال ۱۳۹۴، بابت قوانین مرتبط با ایثارگران ۳,۷۲۸,۰۰۰ میلیون ریال بدهکار است (جدول شماره ۱۳).

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۳,۲۲۴,۹۲۰ میلیون ریال اعتبار ذیل ردیف‌های متفرقه مرتبط با حوزه رفاه و تأمین اجتماعی است که نسبت به قانون بودجه ۱۳۹۴ که حدود ۱۵/۵ درصد کاهش نشان می‌دهد.

به‌طور کلی نحوه توزیع منابع در حوزه رفاه اجتماعی نشانگر سهم بالای بازنشستگان و بیمه کارکنان دولت است و به‌طور کلی ۶۱/۲ درصد از کل منابع امور رفاه اجتماعی به پرداخت حقوق بازنشستگی کشوری و لشگری و حق بیمه سرانه سلامت کارکنان دولت اختصاص دارد و ۱۶/۱ درصد از منابع نیز به تعهدات قانونی دولت درخصوص خانواده شهدا و ایثارگران تعلق دارد؛ یعنی جمعاً ۷۷/۳ درصد از منابع کل امور رفاه اجتماعی مربوط به این دو گروه است.

مقدمه

برآورد اعتبارات در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ متفاوت از سال‌های گذشته در یک دسته‌بندی جدید شامل (امور خدمات عمومی، امور دفاعی و امنیتی، امور قضایی، امور اقتصادی، امور محیط زیست، امور مسکن، عمران شهری و روستایی، امور سلامت، امور فرهنگ، تربیت‌بدنی و گردشگری، امور آموزش و پژوهش و امور رفاه اجتماعی) ارائه شده است. این تقسیم‌بندی در سال گذشته به شکل (امور عمومی، امور دفاعی و امنیتی، امور اجتماعی و فرهنگی و امور اقتصادی) ارائه شده بود، که به‌طور مثال فصل رفاه و تأمین اجتماعی ذیل امور اجتماعی و فرهنگی قرار می‌گرفت. با توجه به تغییرات به عمل آمده؛ مقایسه اعتبارات براساس امور و فصول موضوعیت نمی‌یابد، بلکه باید مقایسه اعتبارات بیشتر بر روی برنامه‌ها و فعالیت‌ها متمرکز شود. با این تغییرات تمرکز گزارش حاضر بر روی امور رفاه اجتماعی و فصول زیرمجموعه آن است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای «امور رفاه اجتماعی» ۶۲۱,۵۰۲,۴۶۵ میلیون ریال (۶۲,۱۵۰ میلیارد تومان) برآورد شده است، این رقم معادل ۲۵/۵ درصد از کل اعتبارات (هزینه‌ای و تملک دارایی‌ها) امور ده‌گانه بودجه سال ۱۳۹۵ است. امور رفاه اجتماعی شامل ۵ فصل «امداد و نجات»، «بیمه‌های اجتماعی»، «حمایتی»، «توانبخشی» و «تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی» است. سهم هر کدام از فصول به شرح زیر است: فصل بیمه‌های اجتماعی^۱ رقمی برابر با ۱۴۰,۴۱۸,۹۶۹ میلیون ریال (حدود ۱۴,۰۴۱ میلیارد تومان) از اعتبارات امور رفاه اجتماعی را به‌خود اختصاص داده است که معادل ۲۲/۵۹ درصد از بودجه امور رفاه و ۴/۷ درصد از کل اعتبارات بودجه سال ۱۳۹۵ است.

فصل امداد و نجات رقمی برابر با ۷,۶۸۱,۴۰۰ میلیون ریال (حدود ۷۶۸ میلیارد تومان) اعتبارات امور رفاه اجتماعی را به‌خود اختصاص داده است که معادل ۱/۲۴ درصد از بودجه امور رفاه و ۰/۲۵

۱. اعتبارات مربوط به تأمین اجتماعی نیروهای مسلح خارج از این فصل است.

درصد از کل اعتبارات بودجه سال ۱۳۹۵ است.

فصل حمایتی رقمی برابر با ۴۵۹,۶۱۹,۸۱۹ میلیون ریال (حدود ۴۵,۹۶۱ میلیارد تومان) از اعتبارات امور رفاه اجتماعی را به خود اختصاص داده است که معادل ۷۳/۹۵ درصد از بودجه امور رفاه و ۱۵/۴۸ درصد از کل اعتبارات بودجه سال ۱۳۹۵ است.

فصل توانبخشی رقمی برابر با ۱۳,۴۰۲,۴۱۹ میلیون ریال (حدود ۱۳۴۰ میلیارد تومان) از اعتبارات امور رفاه اجتماعی را به خود اختصاص داده است که معادل ۲/۱۶ درصد از بودجه امور رفاه و ۰/۴۵ درصد از کل اعتبارات بودجه سال ۱۳۹۵ است.

فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی رقمی برابر با ۳۷۹,۸۵۸ میلیون ریال (حدود ۳۸ میلیارد تومان) از اعتبارات امور رفاه اجتماعی را به خود اختصاص داده است که معادل ۰/۰۶ درصد از بودجه امور رفاه و ۰/۱۲ درصد از کل اعتبارات بودجه سال ۱۳۹۵ است.

نگاهی به تبصره‌های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور

همان‌گونه که در بخش مقدمه اشاره شد، لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ از حیث شکل و محتوا تفاوت‌هایی با بودجه‌های گذشته دارد. یکی از این تفاوت‌ها اختصار در تبصره‌های ماده واحده است. به‌گونه‌ای که در قانون بودجه سال ۱۳۹۵ ماده واحده با ۳۰ تبصره به تصویب رسیده است این درحالی است که لایحه بودجه امسال شامل ماده واحده و ۲۲ تبصره است. بر همین منوال مشاهده می‌شود که در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی در لایحه سال ۱۳۹۵، ۵ تبصره مطرح شده است، که ذیلاً به آنها خواهیم پرداخت. ذکر این نکته ضروری است که این اتفاق به سبب دائمی کردن پاره‌ای از احکام بودجه‌های سال‌های پیشین و نیز حذف برخی از احکام پیشین بوده است. جدول ۱ تبصره‌های مصوب بودجه سال ۱۳۹۴ در حوزه رفاه و تأمین اجتماعی را نشان می‌دهد.

جدول ۱. تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۳۹۴

ردیف	عنوان	موضوع تبصره
۱	بند «ج» تبصره «۳»	بدیهی دولت به صندوق‌های بیمه‌ای
۲	بند «س» تبصره «۳»	تعهد شرکت‌های مضمول اصل چهل و چهارم قانون اساسی در خصوص ایثارگران شاغل
۳	بند «ه» تبصره «۵»	تسهیلات اشتغال‌زایی به معرفی‌شدگان کمیته امداد و بهزیستی
۴	بند «ط» تبصره «۹»	پوشش بیمه درمان روستاییان و عشایر و ساکنین شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر
۵	بند «ی» تبصره «۹»	تداوم استفاده از بیمه روستاییان و عشایر در صورت مهاجرت
۶	بند «ب» تبصره «۱۰»	رد دیون صندوق بازنشستگی کارکنان صنعت فولاد
۷	بند «الف» تبصره «۱۴»	برقراری حقوق جاری سالیانه از محل اعتبارات قانون بودجه برای تحت پوششین (بازنشستگی کشوری و صندوق نیروهای مسلح)
۸	بند «ب» تبصره «۱۴»	تحت پوشش گرفتن کارگزاران و کارگران مخابرات روستایی توسط تأمین اجتماعی
۹	بند «و» تبصره «۱۴»	انتقال حق بیمه و بازنشستگی از تأمین اجتماعی به صندوق کشوری
۱۰	بند «ز» تبصره «۱۴»	بخشودگی جرائم حق بیمه بیکاری کارفرمایان مدیون واحدهای صنفی و صنعتی و کشاورزی
۱۱	بند «الف» تبصره «۱۵»	رایگان شدن تحصیل ایثارگران و حافظان کل قرآن و قاریان
۱۲	بند «ب» تبصره «۱۵»	شمول معافیت از پرداخت شهریه به همسران شهدا و جانبازان بالای ۲۵ درصد و همسران آزادگان
۱۳	بند «ج» تبصره «۱۵»	تأمین مسکن و یا زمین مسکونی برای معرفی‌شدگان بنیاد شهید و امور ایثارگران
۱۴	بند «د» تبصره «۱۵»	اختصاص تسهیلات مسکن برای خانواده شهدا و ایثارگران و جانبازان
۱۵	بند «ه» تبصره «۱۵»	تعیین میزان از کارافتادگی رزمندگان دوران دفاع مقدس
۱۶	بند «الف» تبصره «۱۶»	اختصاص ۱ درصد از محل وصول عوارض ورود و صدور کالاها و خدمات به کمیته امداد و بهزیستی
۱۷	بند «ج» تبصره «۱۶»	اختصاص تسهیلات قرض الحسنه بانکی به معرفی‌شدگان کمیته امداد و بهزیستی
۱۸	بند «د» تبصره «۱۶»	معافیت مددجویان کمیته امداد و بهزیستی از پرداخت هزینه‌های صدور پروانه ساختمانی و ...
۱۹	بند «و» تبصره «۱۶»	اختصاص منابع جهت افزایش فرصت‌های شغلی برای خانوارهای کمیته امداد و بهزیستی
۲۰	بند «الف» تبصره «۱۸»	افزایش حقوق گروه‌های مختلف حقوق‌بگیر با در نظر گرفتن تفاوت تطبیق
۲۱	بند «ب» تبصره «۱۸»	کمک هزینه فوت و ازدواج در تمام دستگاه‌هایی اجرایی
۲۲	بند «د» تبصره «۱۸»	بازنشستگی پیش از موعد بدون سنوات ارفاقی
۲۳	بند «ه» تبصره «۱۸»	تعیین سقف افزایش حقوق و مزایای نهادهای موضوع ماده (۵) قانون مدیریت
۲۴	بند «و» تبصره «۱۸»	ممنوعیت پرداخت به کارکنان شاغل و بازنشسته عضو هیئت‌مدیره غیرموظف شرکت‌های دولتی و غیره
۲۵	بند «و» تبصره «۱۹»	اختصاص منابع از محل ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت به جمعیت هلال احمر
۲۶	بند «ب» تبصره «۲۱»	تأمین بخشی از یارانه سود تسهیلات مسکن حمایتی زوج‌های جوان و اقشار آسیب‌پذیر و ...

تبصره‌های حوزه رفاه و تأمین اجتماعی به شرح زیر است:

بند «ج» تبصره «۷»

بند «ج» - در اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و با عنایت به لغو قانون انحصار دولتی دخانیات مصوب ۱۳۰۷/۱۲/۲۹ وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است نسبت به وصول خالص هرگونه وجوه دریافتی شرکت دخانیات ایران بابت تمام نگاشت (هولوگرام) و

سایر حقوق انحصار محصولات دخانی پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن «مصوبه واگذاری سهام شرکت مزبور بابت رد دیون صندوق بازنشستگی کارکنان صنعت فولاد» براساس گزارش حسابرس اقدام و وجوه مزبور را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۱ جدول شماره ۵ این قانون واریز کند. همچنین تا شفاف‌سازی وظایف حاکمیتی و حقوق دولتی در حوزه محصولات دخانی در تطبیق با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است درآمدهای حاصل از صدور مجوزها و هرگونه حقوق دولتی دریافتی بابت واردات و تولید محصولات دخانی را طی سال ۱۳۹۵ به ردیف درآمدی مذکور واریز نماید.

بند «الف» تبصره «۱۳»

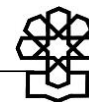
«الف»- در اجرای بند «م» ماده (۲۸) قانون الحاق تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، مبالغ زیر اختصاص می‌یابد:

معادل پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و از محل منابع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران.

چهل درصد (۴۰٪) از اعتبارات مذکور برای خرید و تأمین بالگرد و تجهیزات امداد هوایی و باقیمانده به نسبت چهل درصد (۴۰٪) هزینه‌ای و شصت درصد (۶۰٪) تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای نوسازی، بازسازی، خرید و احداث پایگاه‌های امداد و نجات و انبارهای اضطراری، ساختمان‌های ستادی و اجرایی، خودروهای امداد و نجات و سایر مأموریت‌ها و تکالیف مندرج در قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۷/۰۲/۰۸ و اصلاحات بعدی آن به‌منظور پیشگیری و آمادگی و مقابله با حوادث، سوانح و بحران‌ها در اختیار جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد تا مطابق اساسنامه خود به مصرف برساند.

جدول ۲. مقایسه تبصره‌های ماده واحده لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۴

ردیف	تبصره‌های لایحه بودجه ۱۳۹۵	تبصره‌های مصوب سال ۱۳۹۴	توضیحات
	بند «ج» تبصره «۷»	بند «ب» تبصره «۱۰»	
	«ج»- در اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و با عنایت به لغو قانون انحصار دولتی دخانیات مصوب ۱۳۰۷/۱۲/۲۹ وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است نسبت به وصول خالص هرگونه وجوه دریافتی شرکت دخانیات ایران بابت تمام‌نگاشت (هولوگرام) و سایر حقوق انحصار محصولات دخانی پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن «مصوبه واگذاری سهام شرکت مزبور بابت رد دیون صندوق بازنشستگی	«ج»- در اجرای قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی و با عنایت به لغو قانون انحصار دولت دخانیات مصوب ۱۳۰۷/۱۲/۲۹ وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است نسبت به وصول خالص هرگونه وجوه دریافتی شرکت دخانیات ایران بابت تمام‌نگاشت (هولوگرام) و سایر حقوق انحصار محصولات دخانی پس از تاریخ «مصوبه	

ردیف	تبصره‌های لایحه بودجه ۱۳۹۵	تبصره‌های مصوب سال ۱۳۹۴	توضیحات
	کارکنان صنعت فولاد» براساس گزارش حسابرس اقدام و وجوه مزبور را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۱ جدول شماره ۵ این قانون واریز کند. همچنین تا شفاف‌سازی وظایف حاکمیتی و حقوق دولتی در حوزه محصولات دخانی در تطبیق با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم (۴۴) قانون اساسی، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است درآمدهای حاصل از صدور مجوزها و هرگونه حقوق دولتی دریافتی بابت واردات و تولید محصولات دخانی را طی سال ۱۳۹۵ به ردیف درآمدی مذکور واریز نماید.	واگذاری سهام شرکت مزبور بابت رد دیون صندوق بازنشستگی کارکنان صنعت فولاد» براساس گزارش حسابرس اقدام و وجوه مزبور را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور موضوع ردیف ۱۳۰۴۲۱ جدول شماره ۵ این قانون واریز کند. معادل چهل درصد (۴۰٪) از وجوه واریزی از محل ردیف ۵۳۰۰۰۰-۱۰۱ جدول شماره ۹ این قانون به تأمین مستمری بازنشستگان صنعت فولاد کشور اختصاص یافته و در اختیار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار گیرد.	
	بند «الف» تبصره «۱۳» الف- در اجرای بند «م» ماده (۲۸) قانون الحاق تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)، مبالغ زیر اختصاص می‌یابد: معادل پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و از محل منابع ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران. چهل درصد (۴۰٪) از اعتبارات مذکور برای خرید و تأمین بالگرد و تجهیزات امداد هوایی و باقیمانده به نسبت چهل درصد (۴۰٪) هزینه‌ای و شصت درصد (۶۰٪) تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای نوسازی، بازسازی، خرید و احداث پایگاه‌های امداد و نجات و انبارهای اضطراری، ساختمان‌های ستادی و اجرایی، خودروهای امداد و نجات و سایر مأموریت‌ها و تکالیف مندرج در قانون اساسنامه جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۷/۰۲/۰۸ و اصلاحات بعدی آن به‌منظور پیشگیری و آمادگی و مقابله با حوادث، سوانح و بحران‌ها در اختیار جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد تا مطابق اساسنامه خود به مصرف برساند.	بند «و» تبصره «۱۹» در اجرای بند «ش» ماده (۲۲۴) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، مبالغ زیر اختصاص می‌یابد: معادل پنج هزار میلیارد (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال اعتبار به میزان پنجاه درصد از محل منابع ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و پنجاه درصد از محل ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران اختصاص می‌یابد. از اعتبار مذکور مبلغ دو هزار و پانصد میلیارد ریال برای خرید و تأمین بالگرد و تجهیزات امداد هوایی و ناوگان اطفای حریق و باقیمانده اعتبار نیز به نسبت ۴۰ درصد هزینه‌ای و ۶۰ درصد تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برای حفظ، نگهداری، تقویت و توسعه شبکه امداد و نجات، تأمین امکانات و تجهیزات، نوسازی، بازسازی، خرید و احداث پایگاه‌ها و انبارهای اضطراری، ساختمان‌های ستادی و اجرایی و خودروهای امداد و نجات و اجرای مأموریت و تکالیف و وظایف مندرج در قانون اساسنامه جمعیت مذکور، به‌منظور پیش‌بینی، پیشگیری، آمادگی و مقابله با حوادث و سوانح و بحران‌ها در اختیار جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران قرار می‌گیرد.	

بررسی اعتبارات امور رفاه اجتماعی

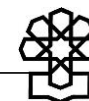
بررسی اعتبارات امور رفاه اجتماعی نشان می‌دهد که رشد اعتبارات رفاه و تأمین اجتماعی نسبت به سال گذشته حدود ۱۸ درصد است. جدول ۳ این موضوع را نشان می‌دهد.

جدول ۳. مقایسه اعتبارات لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ با قانون سال ۱۳۹۴ (میلیون ریال)

درصد تغییر	قانون ۱۳۹۴		شماره طبقه‌بندی	لایحه ۱۳۹۵	عنوان	شماره طبقه‌بندی
۲۲/۱۲	۵۰۸,۹۱۱,۴۱۰	فصل رفاه و تأمین اجتماعی	۳۰۴۰۰	۷,۶۸۱,۴۰۰	فصل امداد و نجات	۱۹۰۱۰۰۰۰۰
				۱۴۰,۴۱۸,۹۶۹	فصل بیمه‌های اجتماعی	۱۹۰۲۰۰۰۰۰
				۴۵۹,۶۱۹,۸۱۹	فصل حمایتی	۱۹۰۳۰۰۰۰۰
				۱۳,۴۰۲,۴۱۹	فصل توانبخشی	۱۹۰۴۰۰۰۰۰
				۳۷۹,۸۵۸	فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی	۱۹۰۵۰۰۰۰۰
۲۲/۱۲	۵۰۸,۹۱۱,۴۱۰	فصل رفاه و تأمین اجتماعی	۳۰۴۰۰	۶۲۱,۵۰۲,۴۶۵	امور رفاه اجتماعی	۱۹۰۰۰۰۰۰۰

بررسی اعتبارات دستگاه‌های اجرایی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی

بررسی اعتبارات دستگاه‌های اجرایی نشان می‌دهد که مجموع اعتبارات این دستگاه‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۵۹۹,۷۵۱,۵۵۶ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴، ۱۹/۱ درصد رشد داشته است. صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح به ترتیب با ۲۷/۵ و ۲۳/۵ بیشترین رشد را در میان دستگاه‌های اجرایی به خود اختصاص داده‌اند. شایان ذکر است که سازمان تأمین اجتماعی با کاهش ۳/۳ درصدی بودجه مواجه شده است. این رشد منفی ناشی از کاهش اعتبارات ردیف‌های متفرقه مربوط به سازمان تأمین اجتماعی است.

جدول ۴. اعتبارات دستگاه‌های اجرایی حوزه رفاه و تأمین اجتماعی

درصد تغییر	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵			قانون بودجه سال ۱۳۹۴			عنوان دستگاه	کد دستگاه
	جمع کل	متفرقه	اصلی	جمع کل	متفرقه	اصلی		
۷/۱۶	۳۹,۰۹۱,۹۰۱	۱,۰۰۰,۰۰۰	۳۸,۰۹۱,۹۰۱	۳۶,۴۸۰,۰۰۱	۱,۰۰۰,۰۰۰	۳۵,۴۸۰,۰۰۱	کمیته امداد امام خمینی(ره)	۱۲۹۶۰۰
۱۰/۸۵	۱۸,۹۱۸,۳۹۵	۸۰۰,۰۰۰	۱۸,۱۱۸,۳۹۵	۱۷,۰۶۷,۱۷۵	۷۸۰,۰۰۰	۱۶,۲۸۷,۱۷۵	سازمان بهزیستی کشور	۱۳۱۵۰۰
۱۱/۷۴	۹۳,۶۱۹,۸۴۸	۹۳۴,۳۰۰	۹۲,۶۸۵,۵۴۸	۸۳,۹۸۴,۹۵۵	۱,۰۱۸,۰۰۰	۸۲,۹۶۶,۹۵۵	بنیاد شهید و امور ایثارگران	۱۳۱۶۰۰
۷/۴۷	۸,۴۴۵,۲۶۲	۳۲۴,۰۰۰	۸,۱۲۱,۲۶۲	۷,۸۵۸,۵۷۰	۳۶۰,۰۰۰	۷,۴۹۸,۵۷۰	جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	۱۳۱۰۰۰
۴/۹۸	۱,۷۳۵,۳۲۰	۰	۱,۷۳۵,۳۲۰	۱,۶۵۳,۰۰۰	۰	۱,۶۵۳,۰۰۰	ستاد مبارزه با مواد مخدر	۱۰۱۰۳۴
۱۰/۳۲	۵,۸۲۵,۰۰۰	۰	۵,۸۲۵,۰۰۰	۵,۲۸۰,۰۰۰	۰	۵,۲۸۰,۰۰۰	مرکز خدمات حوزه‌های علمیه	۱۱۴۰۸۴
۱۱/۷	۵۵,۴۰۴,۰۰۰	۸۰۰,۰۰۰	۵۴,۶۰۴,۰۰۰	۴۹,۶۰۰,۰۰۰	۸۰۰,۰۰۰	۴۸,۸۰۰,۰۰۰	سازمان بیمه سلامت ایران	۱۲۹۱۰۹
۲۳/۴۷	۱۷۰,۵۸۴,۸۱۰	۰	۱۷۰,۵۸۴,۸۱۰	۱۳۸,۱۶۳,۳۱۹	۰	۱۳۸,۱۶۳,۳۱۹	سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح	۱۱۱۱۲۰
-۳/۳	۴,۳۸۱,۰۲۰	۱,۱۶۶,۶۲۰	۳,۲۱۴,۴۰۰	۴,۵۳۰,۰۰۰	۱,۶۶۰,۰۰۰	۲,۸۷۰,۰۰۰	سازمان تأمین اجتماعی	۱۳۲۵۰۰
۲۷/۵۱	۱۹۷,۶۴۶,۰۰۰	۰	۱۹۷,۶۴۶,۰۰۰	۱۵۵,۰۰۰,۰۰۰	۰	۱۵۵,۰۰۰,۰۰۰	صندوق بازنشستگی کشوری	۲-۱۵۴۰۰۰
۱۳/۸۹	۴,۱۰۰,۰۰۰	۰	۴,۱۰۰,۰۰۰	۳,۶۰۰,۰۰۰	۰	۳,۶۰۰,۰۰۰	صندوق بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر	۵-۱۵۴۰۰۰
۱۹/۱۴	۵۹۹,۷۵۱,۵۵۶	۵,۰۲۴,۹۲۰	۵۹۴,۷۲۶,۶۳۶	۵۰۳,۴۱۷,۰۲۰	۵,۶۱۸,۰۰۰	۴۹۷,۵۹۹,۰۲۰	جمع کل	

سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح

اعتبارات در نظر گرفته شده برای سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حدود ۱۶۵,۵۳۰,۰۰۰ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ حدود ۲۴ درصد رشد داشته است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ دو برنامه «پوشش بیمه تکمیلی درمان ایثارگران» و «برنامه پرداخت حقوق و مزایای بازنشستگان» به ترتیب ۷۳/۹ و ۲۳/۳ درصد نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ رشد نشان می‌دهد.

جدول ۵. برآورد اعتبارات سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح برحسب برنامه و فعالیت در سال ۱۳۹۵ در مقایسه با سال ۱۳۹۴

کد برنامه	عنوان برنامه	قانون بودجه سال ۱۳۹۴ (میلیون ریال)	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ (میلیون ریال)	درصد تغییر
۳۰۴۴۰ (۱۹۰۲۰۱۴۰۰۰)	برنامه بیمه خدمات درمانی (برنامه پوشش بیمه پایه سلامت مشمولان نیروهای مسلح)	۱۰,۲۰۰,۰۰۰	۱۱,۶۰۰,۰۰۰	۱۳/۷
۳۰۴۷۱ (۱۹۰۲۰۱۶۰۰۰)	برنامه درمان ایثارگران (برنامه پوشش بیمه تکمیلی درمان ایثارگران)	۳,۴۵۰,۰۰۰	۶,۰۰۰,۰۰۰	۷۳/۹
۳۰۴۴۲ (۱۹۰۳۰۲۵۰۰۰)	برنامه پرداخت حقوق و مزایای بازنشستگان (برنامه کمک به پرداخت حقوق و مزایای بازنشستگان، وظیفه‌بگیران و مستمری‌بگیران لشگری)	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۴۷,۹۳۰,۰۰۰	۲۳/۳
۱۱۱۱۲۰	جمع کل	۱۳۳,۶۵۰,۰۰۰	۱۶۵,۵۳۰,۰۰۰	۲۳/۸۵

صندوق بازنشستگی کشوری

اعتبارات در نظر گرفته شده برای صندوق بازنشستگی کشوری در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حدود ۱۹۷,۶۴۶,۰۰۰ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ حدود ۲۷/۵ درصد رشد داشته است.

جدول ۶. برآورد اعتبارات صندوق بازنشستگی کشوری برحسب برنامه و فعالیت در سال ۱۳۹۵ در

مقایسه با سال ۱۳۹۴ (میلیون ریال)

درصد تغییر	قانون بودجه سال ۱۳۹۴			لایحه بودجه سال ۱۳۹۵		
	بودجه	عنوان برنامه	کد برنامه	عنوان برنامه	بودجه	کد برنامه
۲۸	۲۵,۰۰۰,۰۰۰	برنامه بیمه‌های اجتماعی	۳۰۴۴۱	۳۲,۰۰۰,۰۰۰	برنامه پوشش بیمه پایه اجتماعی کارکنان دولت	۱۹۰۲۰۰۷۰۰۰
۲۷/۴۲	۱۳۰,۰۰۰,۰۰۰	برنامه پرداخت حقوق و مزایای بازنشستگان	۳۰۴۴۲	۱۶۵,۶۴۶,۰۰۰	برنامه کمک به پرداخت حقوق و مزایای بازنشستگان، وظیفه‌بگیران و مستمری‌بگیران کشوری	۱۹۰۳۰۲۶۰۰۰
۲۷/۵۱	۱۵۵,۰۰۰,۰۰۰			۱۹۷,۶۴۶,۰۰۰	جمع کل	

سازمان بیمه سلامت ایران

اعتبارات در نظر گرفته شده برای سازمان بیمه سلامت ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ برابر ۵۴,۶۰۴,۰۰۰ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ حدود ۱۱/۹ درصد رشد داشته است. برنامه بیمه درمان رزمندگان معسر که در بودجه سال ۱۳۹۴ وجود داشته است در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حذف شده است. در ضمن برنامه پوشش بیمه سلامت معتادان به مواد مخدر و روانگردان به برنامه‌های سازمان بیمه سلامت ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ ارائه شده است درحالی که چنین برنامه‌ای در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ وجود نداشت.

جدول ۷. برآورد اعتبارات سازمان بیمه سلامت ایران برحسب برنامه و فعالیت در سال ۱۳۹۵ در

مقایسه با سال ۱۳۹۴ (میلیون ریال)

درصد تغییر	قانون بودجه سال ۱۳۹۴			لایحه بودجه سال ۱۳۹۵		
	بودجه	عنوان	کد برنامه	بودجه	عنوان	کد برنامه
۱۳/۰۹	۸,۲۸۰,۰۰۰	برنامه بیمه همگانی سلامت	۳۰۴۰۶	۹,۳۶۴,۰۰۰	برنامه پوشش بیمه پایه سلامت ایرانیان فاقد بیمه پایه	۱۹۰۲۰۱۰۰۰۰
-	۲۵۰,۰۰۰	برنامه بیمه درمان رزمندگان معسر	۳۰۴۳۸	-	حذف شده است	-
۱۱/۶۴	۲۶,۸۷۰,۰۰۰	برنامه بیمه درمان رایگان روستائیان و شهرهای زیر بیست هزار نفر	۳۰۴۸۲	۳۰,۰۰۰,۰۰۰	برنامه پوشش بیمه پایه سلامت رایگان روستائیان، عشایر و ساکنین شهرهای زیر بیست هزار نفر	۱۹۰۲۰۱۱۰۰۰
۱۲	۸,۵۰۰,۰۰۰	برنامه بیمه درمان کارکنان دولت	۳۰۴۰۵	۹,۵۲۰,۰۰۰	برنامه پوشش بیمه پایه سلامت کارکنان دولت	۱۹۰۲۰۱۵۰۰۰
-	-	-	-	۳۳۰,۰۰۰	برنامه پوشش بیمه سلامت معتادان به مواد مخدر و	۱۹۰۲۰۱۹۰۰۰

درصد تغییر	قانون بودجه سال ۱۳۹۴			لایحه بودجه سال ۱۳۹۵		
	بودجه	عنوان	کد برنامه	بودجه	عنوان	کد برنامه
					روانگردان	
۱۰/۰	۴,۹۰۰,۰۰۰	برنامه بیماری‌های خاص (هموفیلی، تالاسمی، دیالیزی، سرطانی و ام. اس)	۳۰۳۱۰	۵,۳۹۰,۰۰۰	برنامه حمایت از بیماران خاص (هموفیلی، تالاسمی، دیالیزی، سرطانی و ام. اس)	۱۹۰۳۰۳۵۰۰۰
۱۱/۸۹	۴۸,۸۰۰,۰۰۰	-	-	۵۴,۶۰۴,۰۰۰	جمع کل	

صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر

اعتبارات در نظر گرفته شده برای صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ برابر ۴,۱۰۰ میلیارد ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ معادل ۱۳/۸۹ درصد رشد داشته است. بررسی مفاد برنامه‌ها نیز حاکی از آن است که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ برنامه «پرداخت مستمری به دانش‌آموزان شین‌آباد» با اعتبار ۸۰,۰۰۰ میلیون ریال بود که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حذف شده است. لازم به ذکر است این برنامه دائمی نبوده و نیاز به تکرار ندارد.

جدول ۸. اعتبارات صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر برحسب برنامه و فعالیت در سال ۱۳۹۵ در مقایسه با سال ۱۳۹۴

درصد تغییر	قانون بودجه ۱۳۹۴			لایحه بودجه ۱۳۹۵		
	بودجه	عنوان	کد برنامه	بودجه	عنوان	کد برنامه
۱۳/۸۹	۳,۶۰۰,۰۰۰	برنامه بیمه‌های اجتماعی	۳۰۴۴۱	۴,۱۰۰,۰۰۰	برنامه پوشش بیمه پایه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر	۱۹۰۲۰۰۹۰۰۰
۱۳/۸۹	۳,۶۰۰,۰۰۰	-	-	۴,۱۰۰,۰۰۰	جمع	۱۵۴۰۰۰

سازمان تأمین اجتماعی

اعتبارات در نظر گرفته شده برای سازمان تأمین اجتماعی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حدود ۳,۲۱۴,۴۰۰ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴، معادل ۱۲ درصد رشد داشته است. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ دو برنامه «پرداخت حق بیمه سهم دولت دوران سربازی موضوع تبصره ماده (۱۴) قانون کار» و «پرداخت بخشودگی حق بیمه سهم کارفرما موضوع قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایان دارای حداکثر ۵ نفر کارگر» ارائه شده است که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ وجود نداشته است. شایان ذکر است که دو برنامه «پرداخت بخشودگی حق بیمه سهم فرد

ایثارگران موضوع قانون جامع ایثارگران» و «پرداخت بخشودگی پلکانی موضوع بند «و» ماده (۸۰) قانون برنامه پنجم» در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ وجود داشته است که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حذف شده است.

**جدول ۹. اعتبارات صندوق بیمه تأمین اجتماعی برحسب برنامه و فعالیت در سال ۱۳۹۵
در مقایسه با سال ۱۳۹۴**

درصد تغییر	قانون بودجه سال ۱۳۹۴			لایحه بودجه سال ۱۳۹۵		
	بودجه	عنوان	کد برنامه	بودجه	عنوان	کد برنامه
۱۲	۲,۸۷۰,۰۰۰	برنامه بیمه‌های اجتماعی	۳۰۴۴۱	۳,۲۱۴,۴۰۰	برنامه پرداخت حق بیمه پایه اجتماعی بیمه‌شدگان خاص	۱۹۰۲۰۰۱۰۰۰
۱۲	۲,۸۷۰,۰۰۰			۳,۲۱۴,۴۰۰	جمع کل	

شایان ذکر است که دولت در سال ۱۳۹۴، بابت پرداخت به بازنشستگان و نیز بیمه قالیبافان، به ترتیب ۱,۸۰۰,۰۰۰ و ۴۰,۰۰۰ میلیون ریال بدهکار شده است. به علاوه با توجه به مطرح بودن ادغام صندوق بازنشستگی فولاد در صندوق تأمین اجتماعی باید خاطرنشان ساخت که دولت بابت دیون صندوق بازنشستگی فولاد در سال ۱۳۹۴، مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ میلیون ریال بدهکار است.

اعتبارات سازمان بهزیستی کشور

اعتبارات در نظر گرفته شده برای سازمان بهزیستی در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ برابر ۱۸,۱۱۸,۳۹۵ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴، ۱۱/۲۴ درصد رشد داشته است. در بین برنامه‌های سازمان بهزیستی، برنامه توانبخشی با اعتبار ۷,۰۸۲ میلیاردی (حدود ۳۹ درصد) و برنامه تأمین هزینه‌های معیشتی با بودجه ۴,۴۹۶ میلیاردی (۲۴/۸۱ درصد) بیشترین بخش بودجه را به خود اختصاص داده‌اند. سایر برنامه‌ها علیرغم تنوع و تعدد آن سهم اندکی از اعتبارات این سازمان را به خود اختصاص داده‌اند و در این میان، سهم ناچیز برنامه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی - باوجود اهمیت آن - درخور توجه است.

درخصوص میزان رشد برنامه نیز گفتنی است که برنامه اشتغال و کارآفرینی ۱۰۰ درصد رشد داشته و به رقم ۱۰۰ میلیارد ریال رسیده است. بعد از آن برنامه حمایت از کودکان و نوجوانان با ۹۵/۴۶ درصد بیشترین رشد را نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ به خود اختصاص داده است. برنامه حمایت از آسیب‌دیدگان اجتماعی با ۷۱/۸۱ درصد، برنامه حمایت از خانواده و زنان سرپرست خانوار با ۵۲/۶۹ درصد و برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی با ۳۲/۷۷ درصد در مراتب بعدی از نظر میزان رشد قرار دارند. گفتنی است که برنامه ارائه خدمات اجتماعی و فرهنگی به نیازمندان، برنامه پیشگیری

از معلولیت‌ها، برنامه پژوهش‌های کاربردی و برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ تغییری نداشته است.

شایان ذکر است که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ برنامه‌هایی از قبیل برنامه آموزش غیررسمی کوتاه‌مدت ارائه شده به شاغلان و کارکنان مرکز دولتی و غیردولتی (اعتبار ۹,۰۰۰ میلیون ریال)، برنامه خدمات رفاهی دانشجویان (اعتبار ۴۰۰,۰۰۰ میلیون ریال)، برنامه امنیت غذا و تغذیه (اعتبار ۵۳۶,۹۰۰ میلیون ریال)، برنامه حمایت‌های اجتماعی (اعتبار ۲۶,۰۰۰ میلیون ریال)، برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات (اعتبار ۱۰,۰۰۰ میلیون ریال) و صدور انواع کارت معافیت دائم مشمولان وظیفه از خدمت سربازی موضوع ردیف بودجه ۱۴۰۱۵۵، مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی (اعتبار ۵۰,۰۰۰ میلیون ریال) که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ بودند؛ مجموعاً با اعتبار ۱,۱۷۲,۰۵۵ میلیون ریال حذف شده‌اند. اما برنامه حمایت از سالمندان (اعتبار ۲۰,۰۰۰ میلیون ریال) با فعالیت‌های مانند راهبری ارتقای توانمندی سالمندان (۵,۰۰۰ میلیون ریال)، کمک به امور رفاهی و تکریم سالمندان (۱۰,۰۰۰ میلیون ریال) و کمک به نگهداری سالمندان در خانواده (۵,۰۰۰ میلیون ریال) مجموعاً با اعتبار ۴۰,۰۰۰ میلیون ریال به لایحه بودجه اضافه شده است.

جدول ۱۰. اعتبارات برنامه‌های سازمان بهزیستی کشور در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در مقایسه با

(میلیون ریال)

قانون بودجه سال ۱۳۹۴

درصد تغییر	قانون بودجه ۱۳۹۴			لایحه بودجه ۱۳۹۵		
	بودجه	عنوان برنامه	کد برنامه	بودجه	عنوان برنامه	کد برنامه
۱۶/۱	۶۵۲,۹۰۵	برنامه بیمه‌های اجتماعی	۳۰۴۴۱	۷۵۸,۰۵۴	برنامه پوشش بیمه پایه اجتماعی مددجویان بهزیستی	۱۹۰۲۰۰۵۰۰
۳/۹۸	۱,۲۳۱,۰۰۰	برنامه بیمه خدمات درمانی	۳۰۴۴۱۰	۱,۲۸۰,۰۰۰	برنامه پوشش بیمه پایه سلامت مددجویان بهزیستی	۱۹۰۲۰۱۳۰۰
۰/۰	۱۵,۶۶۰	برنامه خدمات فرهنگی و تربیتی	۳۰۴۴۸	۱۵,۶۶۰	برنامه ارائه خدمات اجتماعی و فرهنگی به نیازمندان	۱۹۰۳۰۰۱۰۰۰
۴/۷۶	۲۱۰,۰۰۰	برنامه تأمین مسکن	۳۰۴۲۷	۲۲۰,۰۰۰	برنامه تأمین مسکن	۱۹۰۳۰۰۶۰۰
۴/۰۱	۴,۳۲۲,۴۷۷	برنامه تأمین هزینه‌های معیشتی	۳۰۴۴۷	۴,۴۹۶,۰۰۰	برنامه تأمین کمک معیشت نیازمندان	۱۹۰۳۰۰۷۰۰
-	-	-	-	۲۰,۰۰۰	برنامه حمایت از سالمندان	۱۹۰۳۰۱۶۰۰
۹۵/۴۶	۹۴۸,۱۱۳	برنامه حمایت از کودکان و نوجوانان	۳۰۴۵۷	*۱,۸۵۳,۲۰۰	برنامه حمایت از کودکان و نوجوانان	۱۹۰۳۰۱۸۰۰
۵۲/۶۹	۶۰۰,۵۰۰	برنامه حمایت از خانواده و فرزندان	۳۰۴۰۱	۹۱۶,۸۸۶	برنامه حمایت از خانواده و زنان سرپرست خانوار	۱۹۰۳۰۱۹۰۰

درصد تغییر	قانون بودجه ۱۳۹۴			لایحه بودجه ۱۳۹۵		
	بودجه	عنوان برنامه	کد برنامه	بودجه	عنوان برنامه	کد برنامه
۳۲/۷۷	۱۶۴,۸۰۰	برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی	۳۰۴۵۶	۲۱۸,۸۰۰	برنامه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی	۱۹۰۳۰۲۸۰۰۰
۰/۰	۳۳۳,۶۰۰	برنامه پیشگیری از معلولیت‌ها	۳۰۴۲۶	۳۳۳,۶۰۰	برنامه پیشگیری از معلولیت‌ها	۱۹۰۳۰۲۹۰۰۰
۷۱/۸۱	۳۷۸,۵۰۰	برنامه کنترل و کاهش آسیب‌های اجتماعی	۳۰۴۰۹	۶۵۰,۳۰۰	برنامه حمایت از آسیب‌دیدگان اجتماعی	۱۹۰۳۰۳۱۰۰۰
۱۰۰/۰	۵۰,۰۰۰	برنامه اشتغال و کارآفرینی	۳۰۴۳۵	۱۰۰,۰۰۰	برنامه حمایت از اشتغال نیازمندان	۱۹۰۳۰۳۴۰۰۰
۱۴/۴۶	۶,۱۸۷,۵۴۵	برنامه ارائه خدمات توانبخشی به نیازمندان	۳۰۴۰۳	*۷,۰۸۲,۳۴۰	برنامه ارائه خدمات توانبخشی به نیازمندان	۱۹۰۴۰۰۳۰۰۰
۱۰/۰	۱۰۰,۰۰۰	برنامه درمان، بازتوانی و کاهش آسیب معتادان	۳۰۴۵۲	۱۱۰,۰۰۰	برنامه درمان، بازتوانی و کاهش آسیب معتادان	۱۹۰۴۰۰۵۰۰۰
۰/۰	۲,۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۳۰۴۱۵	۲,۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	
۰/۰	۳۰,۰۰۰	برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک	۴۰۸۲۲	۳۰,۰۰۰	برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک	۱۹۰۵۰۰۲۰۰۰
-	۹,۰۰۰	برنامه آموزش غیررسمی کوتاه‌مدت	۳۰۱۶۵	-	حذف شد	-
-	۴۰۰,۰۰۰	برنامه خدمات رفاهی دانشجویان	۳۰۱۶۶	-	حذف شد	-
-	۵۳۶,۹۰۰	برنامه امنیت غذا و تغذیه	۳۰۳۰۵	-	حذف شد	-
-	۲۶,۰۰۰	برنامه حمایت‌های اجتماعی	۳۰۴۲۹	-	حذف شد	-
-	۱۰,۰۰۰	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات	۳۰۴۸۶	-	حذف شد	-
-	۵۰,۰۰۰	صدور انواع کارت معافیت دائم مشمولان وظیفه از خدمت سربازی موضوع ردیف بودجه ۱۴۰۱۵۵، مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی	۱۴۰۱۵۵	-	حذف شد	-
۱۲/۰	۲۸,۱۷۵	حق بیمه سهم کارفرمایی کارکنان شاغل در مراکز نگهداری معلولین - برنامه بیمه پایه اجتماعی کارکنان شاغل در مراکز نگهداری	۲-۱۳۱۵۰۰ ۳۰۴۴۱	۳۱,۵۵۵	حق بیمه سهم کارفرمایی کارکنان شاغل در مراکز نگهداری معلولین - برنامه پایه اجتماعی کارکنان شاغل در مراکز نگهداری	۲-۱۳۱۵۰۰ ۱۹۰۲۰۰۸۰۰۰
۱۱/۲۴	۱۶,۲۸۷,۱۷۵	-	-	۱۸,۱۱۸,۳۹۵	جمع کل	

* سرجمع اعتبارات با جمع تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (۲۰,۰۰۰) درست است.

** سرجمع اعتبارات با جمع تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (۶۰,۸۴۰) درست است.

اعتبارات کمیته امداد امام خمینی (ره)

اعتبارات پیشنهادی برای کمیته امداد امام خمینی (ره) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۳۸,۰۹۱,۹۰۱ میلیون ریال است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ حدود ۷ درصد رشد داشته است. از کل بودجه کمیته امداد؛ برنامه تأمین کمک‌معیشت نیازمندان بیشترین سهم (۱۲,۹۴۱,۰۳۵) میلیون ریال معادل ۳۳/۹۷ درصد کل اعتبارات) را به‌خود اختصاص داده است که البته این سهم با وظایف اصلی این نهاد (که تأمین هزینه‌های معیشتی نیازمندان است) انطباق کامل دارد. گفتنی است که برنامه کمک‌معیشت نیازمندان در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ تحت عنوان برنامه تأمین هزینه‌های معیشتی بود که بودجه‌ای معادل ۱۹,۳۰۰,۰۰۰ میلیون ریال داشت درحالی که این بودجه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ به ۱۲,۹۴۱,۰۳۵ میلیون ریال رسید که ۳۲/۹۴ درصد کاهش را نشان می‌دهد. همچنین در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ کل این بودجه به فعالیت «کمک‌معیشت مددجویان» اختصاص یافته بود درحالی که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ این بودجه به فعالیت‌هایی چون پرداخت مستمری به خانواده‌های نیازمند (۱۱,۴۱۱,۰۳۵) میلیون ریال، پرداخت موردی به خانواده‌های نیازمند (۱,۰۰۰,۰۰۰) میلیون ریال و کمک به تأمین لوازم ضروری زندگی (۵۳۰,۰۰۰) میلیون ریال اختصاص یافته است. به‌عبارتی علاوه بر کم شدن بودجه این برنامه، فعالیت‌های مرتبط با آن نیز افزایش یافته است.

شایان ذکر است که برنامه ارائه خدمات اجتماعی و فرهنگی به نیازمندان با اعتباری معادل ۱,۵۸۷,۰۰۰ میلیون ریال بیشترین رشد (۱۰۲/۴۲ درصد) را به‌خود اختصاص داده است. اما یکی از مهمترین تغییرات مثبت لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ اضافه شدن «برنامه حمایت از سالمندان» با اعتبار ۸,۷۰۰,۰۰۰ میلیون ریال است که تمام این بودجه صرف فعالیت «پرداخت مستمری به سالمندان روستایی» خواهد شد.

گفتنی است که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ عناوین برنامه‌هایی مانند برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای (با اعتبار ۳۵۰,۰۰۰ میلیون ریال)، برنامه خدمات رفاهی دانشجویان (با اعتبار ۷۷۵,۰۰۰)، برنامه امنیت غذا و تغذیه (با اعتبار ۹۴۵,۰۰۰) و برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات (با اعتبار ۳۰,۰۰۰) حذف شده‌اند.

جدول ۱۱. اعتبارات برنامه‌های کمیته امداد خمینی (ره) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ (میلیون ریال)

درصد تغییر	قانون بودجه سال ۱۳۹۴			لایحه بودجه سال ۱۳۹۵		کد برنامه
	بودجه	عنوان و کد برنامه	کد برنامه	بودجه	عنوان برنامه	
۱۲	۲,۵۲۲,۰۰۰	برنامه بیمه‌های اجتماعی	۳۰۴۴۱	۲,۸۲۴,۶۴۰	برنامه پوشش بیمه پایه اجتماعی مددجویان تحت پوشش	۱۹۰۲۰۰۶۰۰۰
۱۲	۳,۲۲۱,۰۰۰	برنامه بیمه خدمات درمانی	۳۰۴۴۰	۳,۶۰۷,۵۲۰	برنامه پوشش بیمه پایه سلامت مددجویان شهری	۱۹۰۲۰۱۲۰۰۰
۱۰۲/۴۲	۷۸۴,۰۰۰	برنامه خدمات فرهنگی و تربیتی و آموزشی	۳۰۴۴۸	۱,۵۸۷,۰۰۰	برنامه ارائه خدمات اجتماعی و فرهنگی به نیازمندان	۱۹۰۳۰۰۱۰۰۰
۰/۰	۱,۵۷۰,۰۰۰	برنامه تأمین مسکن	۳۰۴۲۷	۱,۵۷۰,۰۰۰	برنامه تأمین مسکن	۱۹۰۳۰۰۶۰۰۰
-۳۲/۹۵	۱۹,۳۰۰,۰۰۰	برنامه تأمین هزینه‌های معیشتی	۳۰۴۴۷	۱۲,۹۴۱,۰۳۵	برنامه تأمین کمک معیشت نیازمندان	۱۹۰۳۰۰۷۰۰۰
-	-	-	-	۸,۷۰۰,۰۰۰	برنامه حمایت از سالمندان	۱۹۰۳۰۱۶۰۰۰
۱۵/۹	۳,۲۰۰,۰۰۰	برنامه حمایت‌های اجتماعی	۳۰۴۲۹	*۳,۷۰۸,۷۰۶	برنامه حمایت از کودکان و نوجوانان و زنان سرپرست خانوار	۱۹۰۳۰۲۰۰۰۰
۱۷/۱۴	۱,۷۵۰,۰۰۰	برنامه اشتغال و کارآفرینی	۳۰۴۳۵	۲,۰۵۰,۰۰۰	برنامه حمایت از اشتغال نیازمندان	۱۹۰۳۰۳۴۰۰۰
۶/۹۹	۱,۰۰۱,۵۰۰	برنامه خدمات درمانی	۳۰۳۰۳	۱,۰۷۱,۵۰۰	برنامه ارائه خدمات بهداشتی و درمانی به نیازمندان	۱۹۰۴۰۰۲۰۰۰
۰/۰	۱,۵۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۳۰۴۱۵	۱,۵۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۹۰۵۰۰۱۰۰۰
۰/۰	۳۰,۰۰۰	برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک	۴۰۸۲۲	۳۰,۰۰۰	برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک	۱۹۰۵۰۰۲۰۰۰
-	۳۵۰,۰۰۰	برنامه آموزش غیررسمی فنی و حرفه‌ای	۳۰۱۱۱	-	حذف شده است	-
-	۷۷۵,۰۰۰	برنامه خدمات رفاهی دانشجویان	۳۰۱۶۶	-	حذف شده است	-
-	۹۴۵,۰۰۰	برنامه امنیت غذا و تغذیه	۳۰۳۰۵	-	حذف شده است	-
-	۳۰,۰۰۰	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات	۳۰۴۸۶	-	حذف شده است	-
۷/۳۶	۳۵,۴۸۰,۰۰۰	-	-	۳۸,۰۹۱,۹۰۱	جمع کل	-

* سرجمع اعتبارات با جمع تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (۲۸,۲۰۱) درست است.

اعتبارات بنیاد شهید و امور ایثارگران

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۹۲,۶۸۵,۵۴۸ میلیون ریال به بنیاد شهید و امور ایثارگران اختصاص یافته است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ معادل ۱۱/۷۱ درصد رشد داشته است. حدود ۷۳ درصد بودجه این سازمان مربوط به برنامه تأمین حقوق، پاداش و مستمری ایثارگران (۷۲,۱۱۸,۰۰۰ میلیون ریال) است.

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ تغییراتی نیز در عناوین برنامه‌ها رخ داده است و برخی از برنامه‌ها با هم ادغام شده‌اند؛ بدین‌نحو که برنامه ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی، ورزشی به ایثارگران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ ترکیبی از دو برنامه حمایت‌های اجتماعی (۱,۶۵۰,۰۰۰ میلیون ریال) و برنامه فرهنگی، آموزشی و ورزشی و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت ایثارگران (۵۸۴,۱۶۱ میلیون ریال) است. برنامه تأمین حقوق، پاداش و مستمری ایثارگران (۷۲,۱۱۸,۰۰۰ میلیون ریال) ترکیبی از سه برنامه پاداش پایان خدمت ایثارگران (با اعتبار ۶,۵۴۵,۲۵۲ میلیون ریال)، برنامه حقوق حالت اشتغال ایثارگران (با اعتبار ۴۱,۳۱۹,۵۹۴ میلیون ریال) و برنامه پرداخت مستمری و حق نگهداری والدین شهدا (با اعتبار ۱۵,۳۶۳,۰۷۱ میلیون ریال) است. همچنین برنامه ارائه خدمات درمانی و توانبخشی به ایثارگران (با اعتبار ۱,۰۰۸,۹۴۶ میلیون ریال) ترکیبی از دو برنامه کمک به تأمین سلامت ایثارگران (با اعتبار ۸۲۵,۷۳۷ میلیون ریال) و برنامه توانبخشی (با اعتبار ۳۵۶,۹۵۵ میلیون ریال) است.

شایان ذکر است که برنامه ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی، ورزشی به ایثارگران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴؛ با ۲۱۱/۷ درصد بیشترین رشد را در بین برنامه‌های بنیاد شهید و امور ایثارگران به‌خود اختصاص داده است و برنامه ارائه خدمات درمانی و توانبخشی به ایثارگران نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴، با حدود ۱۵ درصد کاهش مواجه شده است.

همچنین بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حاکی از آن است که فعالیت‌هایی مانند آموزش مهارت‌های زندگی (با اعتبار ۵۲,۰۰۰ میلیون ریال)، تسهیلات فنی به ایثارگران (با اعتبار ۲۰۶ میلیون ریال)، کمک به صندوق شاهد و ایثار و بیمه (با اعتبار ۳,۹۶۵ میلیون ریال)، کمک‌هزینه زندگی به ایثارگران (با اعتبار ۵۵۳,۲۴۰ میلیون ریال)، حقوق و عیدی حالت اشتغال والدین دارای حکم شاهد (با اعتبار ۲,۴۲۱,۵۱۲ میلیون ریال)، امور عمومی خانه جانبازان در آلمان (با اعتبار ۳,۰۶۱ میلیون ریال) و حمایت‌های موردی به جانبازان (با اعتبار ۷۲,۳۷۵ میلیون ریال) که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ بودند؛ مجموعاً با اعتبار ۳,۱۰۶,۳۵۹ حذف شده‌اند.

ولی در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ فعالیت‌هایی مانند: پرداخت کمک‌های نقدی در دیدارهای طرح سپاس به خانواده ایثارگران (با اعتبار ۳۵۰,۰۰۰ میلیون ریال)، حمایت از نخبگان خانواده‌های ایثارگر (با اعتبار ۱۲۰,۸۵۰ میلیون ریال)، آموزش و برگزاری مسابقات و سفرهای فرهنگی

خانواده ایثارگران (با اعتبار ۱۵۰,۰۰۰ میلیون ریال)، آموزش و پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی ایثارگران (با اعتبار ۷۰,۰۰۰ میلیون ریال) و جمع‌آوری، مستندسازی، نشر و حفظ آثار فرهنگ ایثارگری (با اعتبار ۶۵,۰۰۰ میلیون ریال) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵، مجموعاً با اعتبار ۷۵۵,۸۵۰ اضافه شده‌اند.

جدول ۱۲. اعتبارات برنامه‌های بنیاد شهید و امور ایثارگران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ (میلیون ریال)

درصد تغییر	قانون بودجه ۱۳۹۴			لایحه بودجه ۱۳۹۵		کد برنامه
	بودجه	عنوان و کد برنامه	کد برنامه	بودجه	عنوان برنامه	
۱۵/۲۸	۱۰,۰۰۰,۰۰۰	برنامه بیمه خدمات درمانی	۳۰۴۴۰	۱۱,۵۲۸,۱۶۳	برنامه پوشش بیمه سلامت ایثارگران	۱۹۰۲۰۰۲۰۰۰
-	۱,۶۵۰,۰۰۰	-	-	۶,۹۶۴,۷۴۸**	برنامه ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی، ورزشی به ایثارگران*	۱۹۰۳۰۰۲۰۰۰
-	۵۲,۰۰۰	برنامه حمایت‌های اجتماعی	۳۰۴۲۹	-	حذف شده است	-
-	۵۸۴,۱۶۱	برنامه فرهنگی، آموزشی و ورزشی و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت ایثارگران	۳۰۴۳۰	-	حذف شده است	-
-	-	-	-	۷۲,۱۱۸,۰۰۰	برنامه تأمین حقوق، پاداش و مستمری ایثارگران***	۱۹۰۳۰۰۴۰۰۰
-	۶,۵۴۵,۲۵۲	برنامه پاداش پایان خدمت ایثارگران	۳۰۴۱۶	-	-	-
-	۴۱,۳۱۹,۵۹۴	برنامه حقوق حالت اشتغال ایثارگران	۳۰۴۱۸	-	-	-
-	۱۵,۳۶۳,۰۷۱	برنامه پرداخت مستمری و حق نگهداری والدین شهدا	۳۰۴۷۰	-	-	-
۰/۰	۵۳۸,۳۷۸	برنامه تأمین مسکن	۳۰۴۲۷	۵۳۸,۳۷۸	برنامه تأمین مسکن	۱۹۰۳۰۰۵۰۰۰
۳۰/۶۹	۳۸۳,۷۹۹	برنامه اشتغال و کارآفرینی	۳۰۴۳۵	۵۰۱,۵۶۸	برنامه حمایت از اشتغال ایثارگران	۱۹۰۳۰۱۵۰۰۰
-	-	-	-	۱,۰۰۸,۹۴۶	برنامه ارائه خدمات درمانی و توانبخشی به ایثارگران****	۱۹۰۴۰۰۴۰۰۰
-	۸۲۵,۷۳۷	برنامه کمک به تأمین سلامت ایثارگران	۳۰۴۶۸	-	-	-
-	۳۵۶,۹۵۵	برنامه توانبخشی	۳۰۴۰۳	-	-	-
۰/۰	۲۵,۶۴۵	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۳۰۴۱۵	۲۵,۶۴۵	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۹۰۵۰۰۱۰۰۰

درصد تغییر	قانون بودجه ۱۳۹۴			لایحه بودجه ۱۳۹۵		کد برنامه
	بودجه	عنوان و کد برنامه	کد برنامه	بودجه	عنوان برنامه	
۰/۰	۱۰۰	برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک	۴۰۸۲۲	۱۰۰	برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک	۱۹۰۵۰۰۲۰۰۰
-	۳,۱۹۳,۴۱۴	برنامه خدمات رفاهی دانشجویان	۳۰۱۶۶	-	-	-
-	۲,۱۷۰,۸۴۹	برنامه تأمین معیشت و رفاه ایثارگران	۳۰۴۴۶	-	-	-
-	۱۰,۰۰۰	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات	۳۰۴۸۶	-	-	-
۱۱/۷۱	۸۲,۹۶۶,۹۵۵	-	-	۹۲,۶۸۵,۵۴۸	جمع کل	-

* در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ «برنامه ارائه خدمات اجتماعی، فرهنگی، ورزشی به ایثارگران» تلفیقی از دو برنامه «حمایت‌های اجتماعی» و «برنامه فرهنگی، آموزشی و ورزشی و ترویج فرهنگ ایثار و شهادت ایثارگران» است.
 ** سرجمع اعتبارات با جمع تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (۳۴۸,۸۹۸) درست است.
 *** در لایحه بودجه ۱۳۹۵ برنامه «برنامه تأمین حقوق، پاداش و مستمری ایثارگران» تلفیقی از سه برنامه «برنامه پاداش پایان خدمت ایثارگران»، «برنامه حقوق حالت اشتغال ایثارگران» و «برنامه پرداخت مستمری و حق نگهداری والدین شهدا» می‌باشد.
 **** در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ برنامه «ارائه خدمات درمانی و توانبخشی به ایثارگران» تلفیقی از دو برنامه «برنامه کمک به تأمین سلامت ایثارگران» و «برنامه توانبخشی» است.

در اینجا لازم به ذکر است که دولت در سال ۱۳۹۴، بابت موارد مندرج در جدول ذیل بدهکار است.

جدول ۱۳. دیون دولت در سال ۱۳۹۴ بابت قوانین مرتبط با ایثارگران (میلیون ریال)

ردیف	عنوان	بدهی در سال ۱۳۹۴
۱	مطالبات خانواده معظم شهدا، پاداش پایان خدمت و سایر مطالبات و دیون	۱,۵۰۰,۰۰۰
۲	قانون خدمات‌رسانی ایثارگران	۱,۷۰۰,۰۰۰
۳	موضوع تبصره ماده (۳۸) قانون جامع خدمات‌رسانی ایثارگران	۱۱۰,۰۰۰
۴	هزینه تحصیلی و آموزشی مصادیق ایثارگری	۱۶۳,۰۰۰
۵	هزینه‌های درمانی مصادیق ایثارگری	۲۵۵,۰۰۰

اعتبارات ستاد مبارزه با مواد مخدر

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۱,۷۳۵,۳۲۰ میلیون ریال به ستاد مبارزه با مواد مخدر اختصاص یافته است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ حدود ۵ درصد رشد داشته است. در بین برنامه‌های این ستاد، برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک با اعتباری معادل ۸,۸۸۰ میلیون ریال حدود ۷۷/۶ درصد رشد داشته است که ۱,۸۸۰ میلیون ریال آن مربوط به تملک دارایی‌های سرمایه‌ای است. برنامه کاهش عرضه مواد مخدر و روانگردان با اعتبار ۴۷۷,۰۰۰ میلیون ریال حدود ۲۲ درصد و برنامه پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر و روانگردان با اعتبار ۴۳۷,۹۴۰ میلیون ریال حدود ۹ درصد رشد داشته است.

گفتنی است که عنوان برنامه‌هایی مانند برنامه خدمات قضایی و امور دادگاه‌ها (با اعتبار ۴۵,۰۰۰ میلیون ریال)، برنامه حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین (با اعتبار ۲,۰۰۰ میلیون ریال)، برنامه همکاری‌های بین‌المللی و فرابخشی (با اعتبار ۵۰,۰۰۰ میلیون ریال) و برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات (با اعتبار ۱,۰۰۰ میلیون ریال) که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ بودند، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حذف شده‌اند.

همچنین بررسی متن لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حاکی از آن است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ فعالیت‌های بیشتری در قالب بودجه سال ۱۳۹۵ ارائه شده است. فعالیت‌هایی مانند توسعه مشارکت‌های مردمی و سازمان‌های مردم‌نهاد در عرصه کاهش تقاضای مواد مخدر (با اعتبار ۸۴,۰۰۰ میلیون ریال)، راهبری ارائه خدمات پیشگیری از سوءمصرف مواد مخدر در خانواده (با اعتبار ۸۴,۰۰۰ میلیون ریال)، راهبری ارائه خدمات پیشگیری از سوءمصرف مواد مخدر در محله‌ها (با اعتبار ۸۴,۰۰۰ میلیون ریال)، راهبری ارائه خدمات پیشگیری از سوءمصرف مواد مخدر در محیط‌های آموزشی (با اعتبار ۸۴,۰۰۰ میلیون ریال)، راهبری ارائه خدمات پیشگیری از سوءمصرف مواد مخدر در محیط‌های کار (با اعتبار ۸۴,۰۰۰ میلیون ریال)، به لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ اضافه شده است.

جدول ۱۴. اعتبارات برنامه‌های ستاد مبارزه با مواد مخدر در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

(میلیون ریال)

در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۴

درصد تغییر	قانون بودجه سال ۱۳۹۴		لایحه بودجه سال ۱۳۹۵		کد برنامه
	قانون بودجه	عنوان و کد برنامه	بودجه	عنوان برنامه	
۹/۴۹	۴۰۰,۰۰۰	برنامه پیشگیری از اعتیاد به مواد مخدر ۳۰۴۴۳	*۴۳۷,۹۴۰	برنامه پیشگیری از سوء مصرف مواد مخدر و روانگردان	۱۹۰۳۰۳۰۰۰
۲۲/۳۱	۳۹۰,۰۰۰	برنامه مقابله با عرضه مواد مخدر ۳۰۴۷۳	۴۷۷,۰۰۰	برنامه کاهش عرضه مواد مخدر و روانگردان	۱۹۰۳۰۲۴۰۰۰
۶/۹۱	۷۴۵,۰۰۰	برنامه درمان، بازتوانی و کاهش آسیب معتادان ۳۰۴۵۲	۷۹۶,۵۰۰	برنامه درمان، بازتوانی و کاهش آسیب معتادان	۱۹۰۴۰۰۵۰۰۰
۰/۰	۱۵,۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی ۳۰۴۱۵	۱۵,۰۰۰	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۹۰۵۰۰۱۰۰۰
۷۷/۶	۵,۰۰۰	برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک ۴۰۸۲۲	**۸,۸۸۰	برنامه فناوری اطلاعات و توسعه دولت الکترونیک	۱۹۰۵۰۰۲۰۰۰
-	۴۵,۰۰۰	برنامه خدمات قضایی و امور دادگاه‌ها ۱۰۳۰۱	-	-	-
-	۲,۰۰۰	برنامه حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین ۱۰۵۱۷	-	-	-
-	۵۰,۰۰۰	برنامه همکاری‌های بین‌المللی و فرابخشی ۳۰۴۷۶	-	-	-

درصد تغییر	قانون بودجه سال ۱۳۹۴		لایحه بودجه سال ۱۳۹۵		کد برنامه
	قانون بودجه	عنوان و کد برنامه	بودجه	عنوان برنامه	
-	۱,۰۰۰	برنامه ساختمان‌ها و تجهیزات ۳۰۴۸۶	-	-	-
۴,۹۸	۱,۶۵۳,۰۰۰	-	۱,۷۳۵,۳۲۰	جمع کل	

* سرجمع اعتبارات با جمع تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (۹۴۰) درست است.

** سرجمع اعتبارات با جمع تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (۱,۸۸۰) درست است.

اعتبارات جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ برابر با ۸,۱۲۱,۲۶۲ میلیون ریال بودجه به جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران اختصاص یافته است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ حدود ۸ درصد رشد داشته است.

گفتنی است که اعتبارات سازمان جوانان هلال احمر و مرکز پزشکی حج و زیارت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ برخلاف قانون بودجه سال ۱۳۹۴، در قالب جدول بودجه سازمان هلال احمر ارائه شده است و بخشی مجزا بدان اختصاص داده نشده است.

در بین برنامه‌های این ستاد، برنامه آمادگی مقابله با حوادث و سوانح با اعتباری معادل ۲,۲۷۱,۰۷۶ میلیون ریال نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ حدود ۵۷/۷ درصد کاهش داشته است. اما بررسی برنامه‌های لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حاکی از آن است که عنوان برنامه‌هایی مانند: برنامه ارائه خدمات امداد و نجات به آسیب‌دیدگان حوادث و سوانح (با اعتبار ۳,۸۲۴,۹۹۹ میلیون ریال)، برنامه ارائه خدمات حمایتی و درمانی به آسیب‌دیدگان (با اعتبار ۱,۳۳۰,۰۳۵ میلیون ریال) و برنامه ارائه خدمات توانبخشی به نیازمندان (با اعتبار ۶۵۷,۵۵۹ میلیون ریال) نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ اضافه شده‌اند و برنامه‌هایی مانند: برنامه آموزش غیررسمی کوتاه‌مدت (با اعتبار ۱۳۱,۲۵۷ میلیون ریال) و برنامه کمک به امر توانبخشی و ارائه خدمات اجتماعی (با اعتبار ۱,۸۶۹,۴۶۵ میلیون ریال) که در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ بوده‌اند؛ در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ حذف شده‌اند.

بررسی نوع فعالیت‌ها در لایحه برنامه سال ۱۳۹۵ حاکی از آن است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴، فعالیت‌ها با تفکیک و تنوع بیشتری ارائه شده‌اند. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ فعالیت‌هایی مانند آموزش عمومی و همگانی امدادی به دانش‌آموزان و دانشجویان (با اعتبار ۲۶۹,۵۱۷ میلیون ریال)، آموزش عمومی و همگانی به خانواده‌ها (با اعتبار ۵۴۲,۳۸۹ میلیون ریال)، آموزش مهارت‌های تخصصی امداد و نجات به داوطلبان هلال احمر (با اعتبار ۳۱۶,۲۶۲ میلیون ریال)، آموزش مهارت‌های تخصصی امداد و نجات به کارکنان هلال احمر (با اعتبار ۳۹,۵۳۷ میلیون ریال)، ارائه خدمات امداد به آسیب‌دیدگان حوادث و سوانح (با اعتبار ۹۸۱,۷۳۳ میلیون ریال)، خدمات نجات به

آسیب‌دیدگان حوادث و سوانح (با اعتبار ۲,۸۰۵,۶۶۶ میلیون ریال)، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (با اعتبار ۳۷,۶۰۰ میلیون ریال)، ارائه خدمات درمان اضطراری به آسیب‌دیدگان حوادث و سوانح (با اعتبار ۳۵۰,۰۹۱ میلیون ریال)، تأمین پوشاک آسیب‌دیدگان حوادث و سوانح (با اعتبار ۴۷۳,۸۰۴ میلیون ریال)، تأمین خوراک آسیب‌دیدگان حوادث و سوانح (با اعتبار ۹۵,۱۵۳ میلیون ریال)، تأمین سایر اقلام و ملزومات امدادی آسیب‌دیدگان حوادث و سوانح (با اعتبار ۱۳۱,۲۱۴ میلیون ریال)، تأمین سرپناه موقت آسیب‌دیدگان حوادث و سوانح (با اعتبار ۲۷۹,۷۷۳ میلیون ریال) ارائه خدمات ضروری به زائران (با اعتبار ۱,۰۶۸ میلیون ریال) و ارائه خدمات توانبخشی فیزیکی به نیازمندان (با اعتبار ۱۷,۹۷۸ میلیون ریال) و ارائه خدمات توانبخشی مکانیکی به نیازمندان (با اعتبار ۶۳۹,۵۸۱ میلیون ریال) وجود دارد که در قانون بودجه یا وجود ندارد و یا به‌طور تفکیک شده مشخص نشده است.

اما در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ فعالیت‌هایی مانند: آمادگی و آموزش عمومی و همگانی (با اعتبار ۷۰۶,۸۲۳ میلیون ریال)، ارائه خدمات امداد و نجات به آسیب‌دیدگان خارج از کشور (با اعتبار ۲۴۳,۶۲۱ میلیون ریال)، افزایش مهارت‌های تخصصی امداد و نجات (با اعتبار ۵۶۷,۸۸۵ میلیون ریال)، تهیه و تدارکات امکانات امداد و نجات (با اعتبار ۸۹۲,۵۷۴ میلیون ریال)، عملیات امداد و نجات (با اعتبار ۲,۸۵۲,۶۷۸ میلیون ریال)، آموزش‌های کوتاه‌مدت امداد و نجات (با اعتبار ۱۳۱,۲۵۷ میلیون ریال)، ارائه خدمات بشردوستانه (با اعتبار ۲۳,۶۲۰ میلیون ریال)، ارائه خدمات توانبخشی (با اعتبار ۵۹۹,۲۲۷ میلیون ریال)، ارائه خدمات درمانی به آسیب‌دیدگان خارج از کشور (با اعتبار ۱۶۳,۸۴۲ میلیون ریال)، جذب داوطلبان و ارائه خدمات اجتماعی (با اعتبار ۷۶۳,۸۹۸ میلیون ریال) و درمان اضطراری آسیب‌دیدگان حوادث و سوانح (با اعتبار ۳۱۸,۸۷۸ میلیون ریال) وجود دارد که در قانون بودجه وجود ندارد و یا تحت‌عنوان فعالیت دیگری مطرح شده است.

جدول ۱۵. اعتبارات برنامه‌های جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در

مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ (میلیون ریال)

درصد تغییر	قانون بودجه ۱۳۹۴		لایحه بودجه ۱۳۹۵		کد برنامه
	بودجه	عنوان برنامه	بودجه	عنوان برنامه	
-۵۷/۷	۵,۳۶۸,۷۲۲	برنامه آمادگی و امداد و نجات ناشی از حوادث و سوانح ۳۰۴۹۷	۲,۲۷۱,۰۷۶	برنامه آمادگی مقابله با حوادث و سوانح	۱۹۰۱۰۰۱۰۰۰
-	-	-	*۳,۸۲۴,۹۹۹	برنامه ارائه خدمات امداد و نجات به آسیب‌دیدگان حوادث و سوانح	۱۹۰۱۰۰۲۰۰۰
-	-	-	۱,۳۳۰,۰۳۵	برنامه ارائه خدمات حمایتی و درمانی به آسیب‌دیدگان	۱۹۰۱۰۰۳۰۰۰
۲/۹۳	۲۰,۷۶۰	برنامه کمک به امر توانبخشی و ارائه خدمات اجتماعی***	۲۱,۳۶۸	برنامه ارائه خدمات بهداشتی و درمانی به زائران**	۱۹۰۴۰۰۱۰۰۰

درصد تغییر	قانون بودجه ۱۳۹۴		لایحه بودجه ۱۳۹۵		کد برنامه
	بودجه	عنوان برنامه	بودجه	عنوان برنامه	
		۳۰۴۹۶			
-	-	-	۶۵۷,۵۵۹	برنامه ارائه خدمات توانبخشی به نیازمندان	۱۹۰۴۰۰۳۰۰۰
-۳۰/۳۸	۲۳,۳۰۵	برنامه پژوهش‌های کاربردی ۳۰۴۱۵	۱۶,۲۲۵	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۹۰۵۰۰۱۰۰۰
-	۱۷۶,۳۱۸	برنامه آموزش غیررسمی کوتاه‌مدت ۳۰۱۶۵	-	-	-
-	۱,۸۶۹,۴۶۵	برنامه کمک به امر توانبخشی و ارائه خدمات اجتماعی ۳۰۴۹۶	-	-	-
-	۷,۴۵۸,۵۷۰	-	-	جمع کل برنامه	-
-	۴۰,۰۰۰	تملك دارایی‌های سرمایه‌ای	-	-	-
۸/۳	۷,۴۹۸,۵۷۰	-	۸,۱۲۱,۲۶۲	جمع بودجه	-

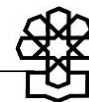
* سرجمع اعتبارات با جمع تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (۳۷,۶۰۰) درست است.

** بودجه مربوط به سازمان جوانان هلال احمر و مرکز پزشکی حج و زیارت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ برخلاف قانون بودجه سال ۱۳۹۴، در قالب جدول بودجه سازمان هلال احمر ارائه شده است و بخشی مجزا بدان اختصاص داده نشده است. بر این اساس بودجه مربوط به این دو بخش در سال ۱۳۹۴ را با بودجه سازمان هلال احمر در سال ۱۳۹۴ تلفیق نموده‌ایم.

*** هزینه‌های مربوط به مرکز پزشکی حج و زیارت که در بودجه سال ۱۳۹۴ در قالب بودجه سازمان حج و زیارت و به‌صورت جداگانه ارائه شده بود را در این جدول ارائه داده‌ایم.

اعتبارات مرکز خدمات حوزه علمیه

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۵,۸۲۵,۰۰۰ میلیون ریال اعتبار به مرکز خدمات حوزه علمیه اختصاص یافته است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ حدود ۱۰ درصد رشد داشته است. در بین برنامه‌های این ستاد، برنامه حمایت‌های فرهنگی و معیشتی از طلاب و روحانیون حدود ۶۶ درصد بودجه را به‌خود اختصاص داده است. در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ تمامی برنامه‌ها رشد داشته‌اند اما برنامه پوشش بیمه سلامت طلاب و روحانیون با ۱۲/۴۴ درصد بیشترین درصد رشد را به‌خود اختصاص داده است.

جدول ۱۶. اعتبارات برنامه‌های اعتبارات مرکز خدمات حوزه علمیه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵

در مقایسه با قانون بودجه سال ۱۳۹۴ (میلیون ریال)

لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	قانون بودجه سال ۱۳۹۴		لایحه بودجه سال ۱۳۹۵		کد برنامه
	بودجه	عنوان برنامه	بودجه	عنوان برنامه	
۹/۴۹	۳,۵۳۰,۰۰۰	برنامه حمایت‌های اجتماعی ۷۳۰۴۲۹	۳,۸۶۵,۰۰۰	برنامه حمایت‌های فرهنگی و معیشتی از طلاب و روحانیون	۱۹۰۳۰۲۲۰۰۰
۹/۳۱	۲۴۷,۰۰۰		۲۷۰,۰۰۰	برنامه بیمه خدمات درمانی (برنامه پوشش بیمه سلامت طلاب و روحانیون)	۳۰۴۴۰ (۱۹۰۲۰۱۷۰۰۰)
۱۲/۴۴	۱,۵۰۳,۰۰۰	برنامه بیمه‌های اجتماعی ۳۰۴۴۱۱	۱,۶۹۰,۰۰۰	برنامه پوشش بیمه پایه اجتماعی طلاب و ایثارگران	۱۹۰۲۰۰۴۰۰۰
۱۰/۳۲	۵,۲۸۰,۰۰۰	-	۵,۸۲۵,۰۰۰	جمع کل	

اعتبارات متفرقه

در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ معادل ۳,۲۲۴,۹۲۰ میلیون ریال اعتبار ذیل ردیف‌های متفرقه مرتبط با حوزه رفاه و تأمین اجتماعی است که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۴ که معادل ۱۵/۵۳ درصد کاهش نشان می‌دهد. در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ میزان اعتبار «موضوع حق بیمه زنان خانه‌دار متأهل با اولویت زنان سرپرست خانوار» بیشترین رشد را داشته است و از ۱۵۰,۰۰۰ میلیون ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۴ به ۳۰۰,۰۰۰ میلیون ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ رسیده است، اما برنامه «پرداخت مستمری به فرزندان و همسران بیمه شده متوفی و ۶۰ سال برای مردان و ۵۵ سال برای زنان که زیر ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه دارند نسبت به سنوات مستمری - موضوع درآمد حاصل از اخذ یک در هزار قیمت منطقه‌ای بابت حق‌الثبت اموال غیرمنقول» و «اعتبارات موضوع افزایش ۲۰ ریال به قیمت هر نخ سیگار (به نسبت ۳۰ درصد سهم وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ۲۰ درصد سهم وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۲۰ درصد سهم وزارت آموزش و پرورش، ۲۰ درصد سهم وزارت ورزش و جوانان و ۱۰ درصد، سهم بنیاد شهید و امور ایثارگران)» به ترتیب با ۹۹/۴ و ۷۷/۵ درصد کاهش داشته است.

جدول ۱۷. اعتبارات ردیف‌های متفرقه در لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ در مقایسه با قانون سال ۱۳۹۴

شماره طبقه‌بندی	عنوان برنامه	دستگاه	قانون بودجه سال ۱۳۹۴	لایحه بودجه سال ۱۳۹۵	درصد تغییر
۵۳۰۰۰۰۸۸ (۵۳۰۰۰۰۸۷)	جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران- موضوع ۱ درصد عوارض قیمت بلیت هواپیما و کشتی	جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران	۳۶۰,۰۰۰	۳۲۴,۰۰۰	-۱۰
۵۳۰۰۰۰۹۴ (۵۳۰۰۰۰۹۳)	سازمان بهزیستی کشور - وجوه اداره شده برای تأمین سهم آورده مددجویان و کمک به سرمایه در گردش صندوق و فرصت‌های شغلی معلولان (از محل فروش دارایی‌های سرمایه‌ای)	سازمان بهزیستی کشور	۱۸۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۱۱/۱۱
۵۳۰۰۰۰۹۵ (۵۳۰۰۰۰۹۴)	اعتبارات موضوع افزایش ۲۰ ریال به قیمت هر نخ سیگار (به نسبت ۳۰ درصد سهم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۲۰ درصد سهم وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۲۰ درصد سهم وزارت آموزش و پرورش، ۲۰ درصد سهم وزارت ورزش و جوانان و ۱۰ درصد سهم بنیاد شهید و امور ایثارگران)	بنیاد شهید و امور ایثارگران	۱۰۸,۰۰۰	۲۴,۳۰۰	-۷۷/۵
۵۳۰۰۰۰۱۰۱ (۵۳۰۰۰۰۱۰۰)	وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی- تأمین مستمری بازنشستگان صنعت فولاد	سازمان تأمین اجتماعی	۴۵۰,۰۰۰	۳۵۱,۰۰۰	-۲۲
۵۳۰۰۰۰۱۴۴ (۵۳۰۰۰۰۱۳۸)	پرداخت مستمری به فرزندان و همسران بیمه شده متوفی و ۶۰ سال برای مردان و ۵۵ سال برای زنان که زیر ۱۰ سال سابقه پرداخت حق بیمه دارند نسبت به سنوات مستمری - موضوع درآمد حاصل از اخذ یک در هزار قیمت منطقه‌ای بابت حق‌الثبت اموال غیرمنقول	سازمان تأمین اجتماعی	۲۷۰,۰۰۰	۱,۶۲۰	-۹۹/۴
۵۳۰۰۰۰۱۴۵ (۵۳۰۰۰۰۱۳۹)	سازمان تأمین اجتماعی - سهم بیمه کارفرمایی کشاورزان موضوع ماده (۶۳) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم ۱۱ (بخشی از مقررات مالی دولت)	سازمان تأمین اجتماعی	۶۹۰,۰۰۰	۴۱۴,۰۰۰	-۴۰
۵۵۰۰۰۰۱۲ (۵۵۰۰۰۰۱۱)	کمک به کاشت حلزون گوش افراد بی‌بضاعت	سازمان بهزیستی کشور	۶۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۰۰۰۲۶ (۵۵۰۰۰۰۲۵)	کمیته امداد امام خمینی (ره)-کمک و تشویق مناطق پرداخت‌کننده زکات	کمیته امداد امام خمینی(ره)	۱,۰۰۰,۰۰۰	۱,۰۰۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۰۰۰۳۳ (۵۵۰۰۰۰۲۹)	خرید راهبردی خدمات درمانی موضوع بند «ج» ماده (۳۲) قانون برنامه پنجم توسعه (خرید راهبردی خدمات درمانی)	سازمان بیمه سلامت ایران	۸۰۰,۰۰۰	۸۰۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۰۰۰۴۱ (۵۵۰۰۰۰۳۷)	اعتبار موضوع حق بیمه زنان خانه‌دار متأهل با اولویت زنان سرپرست خانوار	سازمان تأمین اجتماعی	۱۵۰,۰۰۰	۳۰۰,۰۰۰	۱۰۰
۵۵۰۰۰۰۷۸ (۵۵۰۰۰۰۶۵)	بنیاد شهید و امور ایثارگران-اعتبارات موضوع عدم قطع حقوق پدر و مادر شهید فوت شده که فرزندان محجور، صعب‌العلاج، معلول، مطلقه تحت تکفل و نامادری دارند	بنیاد شهید و امور ایثارگران	۹۱۰,۰۰۰	۹۱۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۰۰۰۸۸ (۵۵۰۰۰۰۷۰)	بیمه هنرمندان (فعالان قرآنی، مداحان و سایر هنرمندان)	سازمان تأمین اجتماعی	۱۰۰,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۰
۵۵۰۰۰۰۹۵ (۵۵۰۰۰۰۹۵)	مطالبات پاداش پایان خدمت کارکنان دولت	سازمان بازنشستگی		۴۵,۳۴۹,۰۰۰	
	جمع کل		۳,۸۱۸,۰۰۰	۳,۲۲۴,۹۲۰	-۱۵/۵۳

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

در بودجه سال ۱۳۹۵ تعداد امور از ۴ مورد به ۱۰ مورد افزایش یافته است. این اقدام را می‌توان نشانه‌ای از این دانست که دولت قصد دارد بودجه‌بندی را به‌صورت دقیق‌تر و شفاف‌تر سازد. از این میان فصل رفاه و تأمین اجتماعی که بودجه سال ۱۳۹۴ ذیل امور اجتماعی و فرهنگی قرار داشت؛ ارتقا یافته و خود به یکی از امور ۱۰ گانه مبدل شده است. در این راستا، ۵ فصل ذیل امور رفاه اجتماعی در بودجه ۱۳۹۵ ارائه شده است که تقسیم‌بندی آن مشابه قانون جامع ساختار رفاه و تأمین اجتماعی است.

فصول امداد و نجات؛ بیمه‌های اجتماعی، حمایتی و توانبخشی و فصل پنجم، تحت عنوان تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی، عنوان جدیدی است که حکایت از عزم دولت برای وجاهت بخشیدن به تحقیق و توسعه علی‌الخصوص در عرصه اقدامات اجتماعی است.

البته شایان ذکر است که فصل بیمه‌های اجتماعی علاوه بر دستگاه‌های ارائه‌دهنده و خدمات بیمه‌بازنشستگی، شامل سازمان بیمه سلامت ایران نیز هست که مطابق ادبیات قانونی موجود، اطلاق بیمه اجتماعی به بیمه‌های سلامت توصیه نمی‌شود.

از این‌رو بهتر بود که فصل بیمه‌های اجتماعی، به‌عنوان فصل امور بیمه‌ای تغییر نام می‌یافت، تجانس و هماهنگی آن با قوانین پیشین حفظ می‌شد و از مشکلات احتمالی در فهم و درک قانون در حوزه اجرا پیشگیری می‌گردید.

نحوه توزیع منابع بین این پنج فصل نشان می‌دهد که بیشترین اعتبارات به فصل حمایتی با ۴۵۹,۶۱۹,۸۱۹ میلیون ریال حدود ۴۶ هزار میلیارد تومان و کمترین اعتبارات به فصل تحقیق و توسعه در امور رفاه اجتماعی با ۳۷۹,۸۵۸ میلیون ریال (حدود ۳۸ میلیارد تومان) اختصاص یافته است.

۷۰ درصد منابع فصل حمایتی مربوط به بازنشستگان و کارکنان دولت که ۱۷/۶ درصد مربوط به خانواده معظم شهدا و ایثارگران و ۰/۱ درصد به حمایت از فرهنگیان اختصاص دارد و جمعاً ۸۷/۶ درصد از منابع این فصل به تعهدات دولت در قبال بازنشستگان و صندوق‌های بازنشستگی کشور و نیروهای مسلح، کارکنان دولت و خانواده‌های شهدا اختصاص داشته و الباقی مربوط به سایر اقشار است.

در فصل بیمه‌های اجتماعی نیز بررسی‌ها نشان می‌دهد که ۳۷/۹ درصد از منابع این فصل به کارکنان و بازنشستگان کشوری و لشگری اختصاص داشته و ۱۲/۵ درصد نیز به تعهدات قانونی دولت در قبال خانواده معظم شهدا و ایثارگران مربوط است. در مجموع ۵۰/۴ درصد از این منابع ماهیت گروه‌های هدف مشخص دارند.

به‌طور کلی ۶۱/۲ درصد از کل منابع امور رفاه اجتماعی به پرداخت حقوق بازنشستگی کشوری و لشگری و حق بیمه سرانه سلامت کارکنان دولت اختصاص دارد و ۱۶/۱ درصد از منابع نیز به تعهدات قانونی دولت در خصوص خانواده شهدا و ایثارگران تعلق دارد؛ یعنی جمعاً ۷۷/۳ درصد از منابع کل امور رفاه اجتماعی مربوط به گروه هدف مشخص است.

اما در مورد افزایش بودجه‌های دستگاه‌ها، به‌ترتیب می‌توان به موارد ذیل اشاره داشت. افزایش بودجه در صندوق بازنشستگی کشوری و سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح بیش از نرخ تورم و نرخ افزایش حقوق بازنشستگان اعلام شده است. این موضوع نشان می‌دهد که صندوق در شرایط فعلی با سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده نتوانسته است کسری‌های خود را در سال گذشته حفظ کند و امسال این دو صندوق منابع بیشتری از محل بودجه عمومی برای پرداخت حقوق و مستمری‌ها طلب نموده‌اند.

نکته دیگر این است که اگرچه کل فصل رفاه نسبت به سال گذشته افزایش قابل قبول ۲۲/۱۲ درصدی را از خود نشان می‌دهد؛ اما متوسط این افزایش برای دستگاه‌هایی که خدمات برای عموم مردم ارائه می‌کنند کمتر از ۱۰ درصد (۹/۱ درصد) بوده است. از آنجا که دستگاه‌های مزبور به فقیرترین قشر از جامعه در حال خدمت‌رسانی هستند، از این رو می‌توان گفت که بودجه سال ۱۳۹۵ در امور رفاه اجتماعی به‌صورت ناعادلانه‌ای توزیع شده است. این درحالی است که انتظار می‌رود، برنامه‌ها و فعالیت‌های امور رفاه اجتماعی در راستای توسعه عدالت اجتماعی و کاهش فاصله طبقاتی باشد.

با وجود گسترش پدیده حاشیه‌نشینی و فقر و به‌تبع افزایش مراجعین به سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) و همچنین گسترش پدیده اعتیاد، انتظار می‌رود که راهکارهای توانمندسازی و خروج افراد تحت پوشش فعلی باید در اولویت بالایی قرار گرفته و اعتبارات به‌صورت هدفمند و در این راستا تخصیص داده شوند تا بتوان در طی سال‌های آتی، ضمن خارج ساختن جمعیت تحت پوشش فعلی، زمینه توانمندسازی و رفع معضلات افراد نیازمند پشت‌نوبت را نیز مدنظر قرار داد.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۶۷۸

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور ۲۰. بودجه بخش رفاه و تأمین اجتماعی

نام دفتر: مطالعات اجتماعی (گروه رفاه و تأمین اجتماعی و آسیب‌ها و حمایت‌های اجتماعی)

تهیه و تدوین‌کنندگان: محمد موسوی‌خطاط، علی خلیلی، حجت شریفی

ناظران علمی: علی اخوان‌بهبهانی، ایروان مسعودی‌اصل

متقاضی: کمیسیون اجتماعی، کمیسیون بهداشت و درمان

ویراستار تخصصی: _____

ویراستار ادبی: _____

واژه‌های کلیدی: _____

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۱۱/۱۲